

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ОСНОВИ МУЗИЧНОЇ ГРАМОТИ Освітня програма «Хореографія»

Рік навчання - 2, семестр - 3
Форма навчання (денна, заочна)

Галузь знань
В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність
В6 Перформативні мистецтва
Спеціалізація
В6.03 Хореографічне мистецтво
Освітній рівень

перший (бакалаврський)

Кафедра
та викладач

Кафедра теорії музики та естрадного мистецтва
Викладач: **Коробецька Світлана Юріївна**
E-mail: s.yu.korobetska@npu.edu.ua

**I. Основна
мета/цілі навчання**

оволодіння базовими положеннями теорії музики, у розвитку музичного мислення студентів на основі високого рівня знань, умінь та навичок з елементарної теорії музики, а також у формуванні у студентів слухових та метро-ритмічних уявлень, розвитку музичної пам'яті, що є необхідними чинниками для професійної діяльності викладача мистецької школи.

**II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі***

*Навчальна дисципліна вибіркова
Цикл професійної підготовки*

**III. Обсяг
навчальної
дисципліни**

<i>Форма навчання</i>	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>
<i>Кількість кредитів</i>	3	3
<i>Загальна кількість годин</i>	90	90
<i>Лекції</i>	4	2
<i>Семінарські заняття</i>	30	10
<i>Самостійна робота</i>	56	78

**IV. Короткий зміст
навчальної
дисципліни**

Тема 1. Звук. Музична система та її елементи

Тема 1.1. Звук. Музичний звук.

Теорія звуку. Шумовий звук. Висота. Тембр. Обертоновий звукоряд. Гучність. Тривалість. Вокальний, інструментальний музичний звук.

Тема 1.2 Музична система.

Звукоряд. Діапазон. Теситура. Основні та похідні ступені звукоряду. Складова та буквена назва нот.

Тема 1.3 Система фіксації музичного звуку.

Нота. Нотний стан. Тактова риска. Октавна система. Регістр.

Тема 1.4. Ключі.

Ключ Соль. Ключ Фа. Ключ До. Знаки переносу.

Тема 1.5. Музичний стрій.

Камертон. Темперований стрій. Натуральний стрій. Система тонів-півтонів. Діатонічний, хроматичний тон-півтон. Альтерація. Енгармонізм.

Тема 1. 6. Метр. Ритм. Темп. Розмір.

Метр. Види метрів. Ритм. Основні види ритмічних малюнків. Основна та похідна система ритмічного поділу.

Пауза. Основи музичного синтаксису. Крапка. Ліга. Фермата. Темп. Музичні темпи. Розмір. Види розмірів.

Тема 1.7. Інтервали: дисонанси і консонанси.

Інтервал. Види інтервалів. Інтервали гармонічні та мелодичні. Консонанс-дисонанс. Тритони та їх розв'язання.

Тема 1.8. Інтервали прості і складені.

Обернення інтервалів. Розв'язання діатонічних інтервалів.

Тема 1.9. Акорди.

Гармонія. Акорд і співзвуччя. Тризвук. Види тризвуків. Обернення тризвуків. Септакорд. Типи септакордів.

Домінантсептакорд та його обернення.

Тема 2 . Тональна система

Тема 2.1. Лад та його елементи.

Лад. Поняття ладу. Стійкість – нестійкість. Тоніка. Ступені ладу. Функційність. Лад та музична виразність.

Тема 2.2. Мажор.

Поняття мажору. Натуральний, гармонічний та мелодичний мажор. Тетракорди. Система ступеневих та функційних зв'язків у мажорі. Розв'язання нестійкостей-стійкостей. Причини розв'язання.

Тема 2.3. Мінор.

Поняття мінору. Натуральний мінор, гармонічний, мелодичний. Тетракорди. Система ступеневих та функційних зв'язків у мінорі.

Тема 2.4. Інтервали в мажорі, мінорі.

Ладове розв'язання інтервалів. Характерні інтервали в гармонічних мажорі та мінорі.

Тема 2.5. Паралельні та однойменні тональності. Кварто-квінтове коло. Кварто-квінтове коло мажорних,

мінорних тональностей. Порівняльний огляд мажоро-мінору. Визначення тональностей.

Тема 2.6. Діатоніка.

Поняття діатоніки. Пентатоніка та її утворення. Діатонічні семиступенні лади мажорного, мінорного нахилу. Штучні лади.

Тема 2.7. Тональна спорідненість. Хроматизм.

Кварто-квінтове коло мажорних, мінорних тональностей. Тональна спорідненість (I, II, III ступені спорідненості). Хроматична система. Хроматична гама.

Тема 2.8. Будова мелодії. Транспозиція.

Принципи побудови мелодичної лінії, мотив, фраза, речення, період, кульмінація. Способи транспозиції.

**V. Результати
навчання**

Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні знання:

- знати фізичні та акустичні властивості звуку;
- знати структуру та елементи музичної системи;
- знати поняття і структуру музичного ладу, тональності;
- знати інтервали, акорди та їх функції;
- знати основи ритміки: метр, ритм, темп, розмір;
- знати структуру та будову мелодій, принципи транспозиції.

Основні вміння:

- аналізувати та описувати музичний звук та його характеристики;
 - визначати тональність, лад;
 - виявляти музичні елементи у слуховому аналізі;
 - визначати та застосовувати основні елементи музичної системи;
 - застосовувати теоретичні знання для слухового аналізу музичних творів
-

**VI. Порядок і
критерії
оцінювання**

Поточний контроль виконання завдань на семінарських заняттях, модульна контрольна робота, виконання індивідуальних завдань.

Підсумковий контроль залік у 3 семестрі

Критерії оцінювання

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; вміння виконувати творчі завдання; цілісність, точність, акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки,

займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно виконати завдання з виконати завдання з більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вмє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку;

0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу*

Політика курсу ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.

VIII. Основні інформаційні ресурси

1. *Побережна Г. І., Щериця Т. В. Загальна теорія музики: Підручник. - К. : Вища школа, 2004.*

<https://knygy.com.ua/index.php?productID=9666421739>

2. *Смаглій Г.А., Валовик М.В. Основи теорії музики. – Харків: Факт, 2005. -384 с. <https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/smaglij-g.-malovyk-l.-osnovy-teoriyi-muzyky.2013.pdf>*

3. *Смаглій Г.А. Теорія музики. - Харків, Вид-во «Ранок», 2013. – 392 с.*

<https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/d09ed181d0bdd0bed0b2d0b8-d182d0b5d0bed180d196d197-d0bcd183d0b7d0b8d0bad0b8.-d0a1d0bcd0b0d0b3d0bbd196d0b9-d093.d090..pdf>

4. *Шип С. Музична форма від звуку до стилю: Навчальний посібник. – К.: Заповіт, 1998. – 368 с.*

<https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/d0a8d0b8d0bf-d09cd183d0b7d0b8d187d0bdd0b0-d184d0bed180d0bcd0b0-d0b2d196d0b4-d0b7d0b2d183d0bad183-d0b4d0be-d181d182d0b8d0bbd18e.pdf>

5. *Павлюченко С. Елементарна теорія музики. – К. : Музична Україна, 1997.- 160 с.*

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри теорії музики та естрадного мистецтва протокол №3 від 16 жовтня 2025 року
